GOD. XXVIII BROJ 4 BEOGRAD, 1959 CENA 20 DIN.

VERSKI BLAGOVEST

MESEČNIK

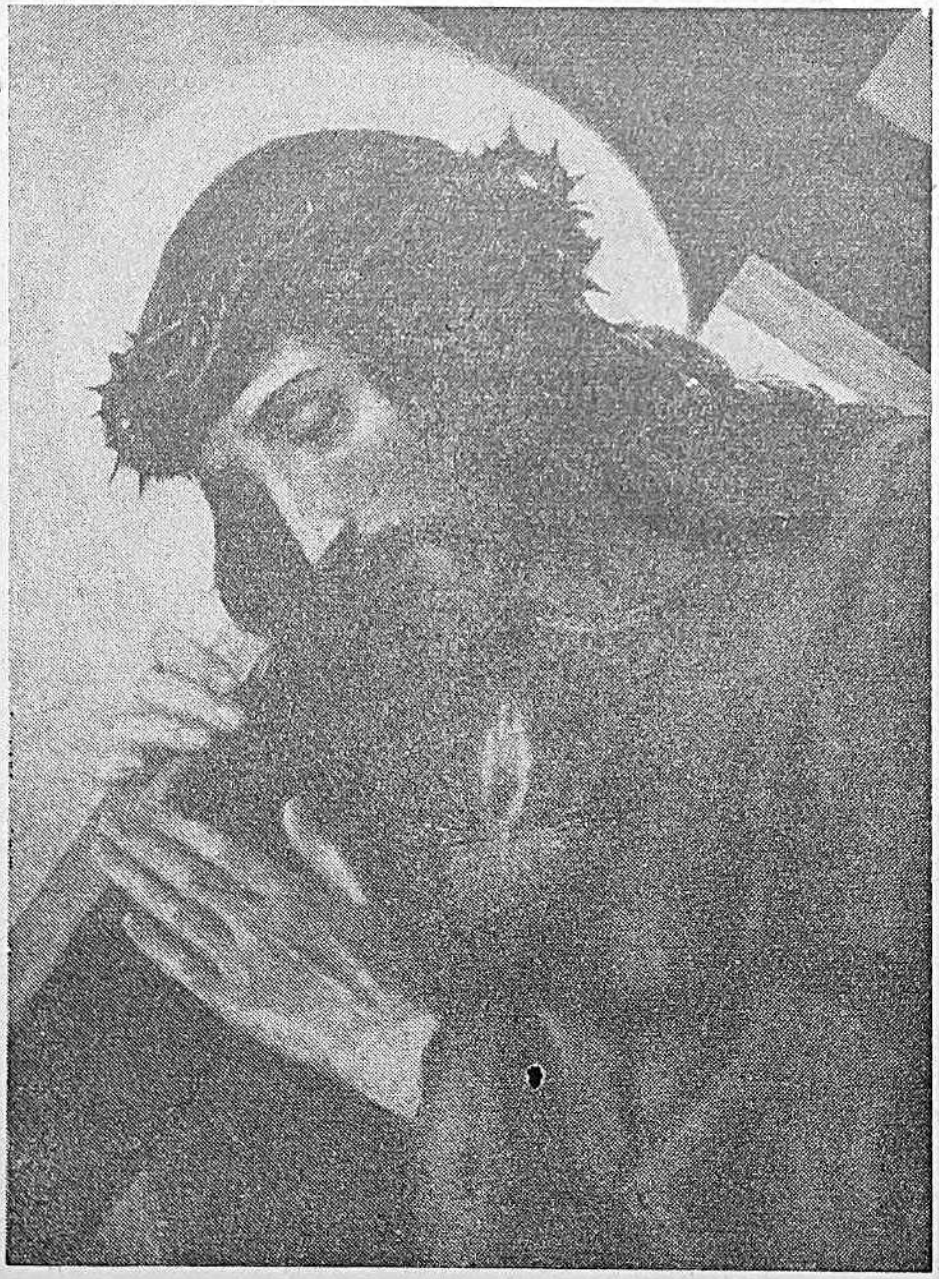

O. Kraszewska: PUT KRIŽA

Ako ko hoće za mnom da ide, neka se odreče samoga sebe, uzme krst svoj i ide za mnom (Mt 16, 25)

„HERODE PREHUDI, HERODE PREKRUTI..."

U prošlom smo broju ukratko prikazali, kako je Herod došao na židovsko kraljevsko prijestolje i kako je gotovo posvema istrijebio nekoć slavnu kraljevsku obitelj Makabejaca. Taj tiranin i stranac-nametnik vladao je preko trideset godina i cijelo mu je vladanje obilježeno nepravdama, krvlju i nasiljem. Evanđelje ne govori baš mnogo o Herodu, ali ono, što je o njemu zabilježeno, izvrsno se slaže s ostalim podacima povijesti o ovom istočnjačkom despotu. Vidimo naime iz Evanđelja, da je Herod bio sumnjičav, okrutan i bezobziran. Već u malom djetetu Mesiji on nalazi veliku opasnost i bez milosrđa ubija i veći broj dječačića, samo da se riješi eventualnog takmaca. Lukavo se vlada prema Mudracima, bjesni bez mjere, sve mora nestati s puta pred njegovim prohtjevima, ni pred kakvim zaprekama ne zastaje radi nekih moralnih razloga. Ubijstvo betlehemskih dječačića upravo nestaje pred ostalim zločinima ovog besavjesnog tiranina.

Evo međutim nekoliko značajnijih prizora iz vremena njegova vladanja, koji nam osvjetljuju prilike u Palestini, u doba, kad se rodio Isus.

1. Čim je u jeseni godine 37 prije Krista došao u Jeruzalem, Herod dade pogubiti veliki broj uglednih osoba, osobito neke članove Velikog vijeća. Njihovu je imovinu zaplijenio i na takav je način znao češće rješavati svoje finansijske poteškoće. Pozvao je u Jeruzalem nekadašnjeg velikog svećenika Makabejca Hirkana, da mu ne bi ovaj možda u inozemstvu, gdje se prije nalazio, skovao kakvu urotu. Herod sam nije mogao biti veliki svećenik, jer nije uopće bio Izraelac. Imenovao je zato velikim svećenikom nekog posve neuglednog svećenika Ananela. Zbog nekih intriga pristao je Herod napokon, da službu velikog svećenika preuzme Aristobul III, brat njegove žene Marijamne, dakle pravi Makabejac. Kad se on na blagdan Sjenica g. 35 prvi puta pojavio u javnosti, narod ga je primio s velikim oduševljenjem. To je bilo dosta za Herodovu sumnjičavost i ljubomoru. Još iste godine dao ga je ubiti na vrlo lukav način. Pošli su se on i Aristobul s još nekim društvom kupati kod Jerihona i tada su se tobože natjecali u ronjenju. Herodovi su ljudi onda pomogli Aristobulu, da tako dugo ostane pod vodom, dok se nije ugušio. Poslije je Herod dao smaknuti i starca Hirkana, koji mu je najviše bio pomogao do prijestolja.

2. U svojoj je obitelji Herod imao mnogo gorkih časova i tu se također pokazuje velika njegova bezdušnost. Njegova sestra Saloma bila je udata za svog strica Josipa. Njega je Herod dao ubiti, jer je posumnjao, da je zaljubljen u njegovu ženu Marijamnu. — Herod je najprije pristajao uz Antonija, rimskog triumvira, a kad je ovaj godine 31 u bici kod Akcija podlegao Augustu Oktavijanu, brže se „preorijentisao" prema ovom pobjedniku. Pošao je k njemu na otok Rod, da mu se ponudi za uslužnog i pokornog saveznika. Za vrijeme svoje odsutnosti dao je Marijamnu zatvoriti u jednu tvrđavu s naredbom, da je odmah ubiju, ako se on sam možda ne bi vratio s opasnog tog putovanja. S Augustom se dobro nagodio i nakon povratka izvede pred sud i vlastitu ženu Marijamnu. Sud je „ustanovio" protiv nje sve ono, što je Herodu bilo potrebno, da je dade osuditi na smrt. Herod sam htio je izvršenje osude na neko vrijeme odgoditi, možda kasnije i opozvati. No Saloma je navalila, da kraljicu treba odmah smaknuti, jer bi se inače puk mogao pobuniti i nju iz tamnice osloboditi. Pokazala se i ovdje velika mržnja između Makabejki i Idumejki. Makabejske su kraljevne, Aleksandra i njena kći Marijamna, smatrale idumejske kraljevne osobama niska roda i strankinjama, a ove su to dakako teško podnosile. Marijamna je dakle morala na stratište. Povjesničari su zabilježili, da je išla u smrt dostojanstveno i posve mirno, kao prava kći velikih Makabejskih junaka i kraljeva. Videći, da se i sama nalazi u smrtnoj opasnosti, njena ju je majka Aleksandra na putu do stratišta grdila, tukla i kosu joj čupala, što je bila „toliko nezahvalna" prema „dobrom" svom mužu. Bilo je to godine 29 pr. Krista.

Nakon Marijamnine smrti Herod je od očaja gotovo poludio. Neki manje sigurni povjesni izvori vele, da je dao mrtvu ženu konservirati u medu kroz nekoliko mjeseci i često dolazio k njenom odru. Aleksandra je tada započela neke akcije političke i vojničke naravi. Herod je međutim ubrzo i nju dao smaknuti. Za njom je doskora pošao na stratište i drugi muž Herodove sestre Salome, po imenu Kostobar. Prvi svjedok protiv njega bila je sama njegova žena Saloma. Iz svega se jasno vidi, kakve su prilike vladale u Herodovoj najbližoj okolini, među članovima njegove obitelji.

3. Prema rimskoj je vlasti Herod uvijek bio vrlo pokoran, a prema podložnicima tiranin. August mu je za cijelog života bio sklon i još mu proširio državno područje. Herod se nastojao dodvoriti Rimljanina kraljevskim darovima i skupim, monumentalnim građevinama. Gradio je ne samo u svojoj kraljevini, nego i po različitim rimskim provincijama. Treba mu međutim upisati u zaslugu, što je dao obnoviti jeruzalemski hram. Na hramu se radilo blizu deset godina i Herod je naredio, da se svi radovi izvedu prema propisima Mojsijeva Zakona. U listopadu godine 10, kad je Herod inače slavio godišnjicu preuzimanja kraljevske vlasti, svečano se proslavila i obnova hrama. Herod je tada dao žrtvovati 300 volova. No ražalostio je uvelike svoje podložnike time, što je nad jedna hramska vrata dao staviti velikog rimskog orla od zlata. To su pravovjerni Židovi smatrali protivno Božjem Zakonu.

4. Herod se već približavao svršetku svog života, no njegovo krvološtvo ipak nije popustilo. Marijamna mu je rodila više djece, među ostalima i dva sina: Aleksadra i Aristobula. Oni su bili neko vrijeme u Rimu na odgoju. Kad su se vratili na dvor svoga oca, odmah su započele Salomine intrige. Ona je neprestano uvjeravala svog brata Heroda, da će ova dva kraljeviča osvetiti majčinu smrt. Nakon mnogih spletaka i lažnih optužbi dao je Herod osuditi na smrt obadva Marijamnina sina. Neko je vrijeme čekao s izvršenjem osude, no kad je ustanovio, da mu sinovi uživaju simpatije nekih vojnih krugova, dao je smaknuti njih i u isto vrijeme 300 časnika svoje vojske.

Protiv Marijamninih sinova mnogo je rovario i Antipatar, sin Herodov od druge jedne žene, jer Herod je u svemu imao deset žena. Antipatar je vodio svoje intrige protiv polubraće iz Rima, gdje je neko vrijeme boravio. No njega su tužili Herodu, da ga je htio otrovati. Herod ga je pozvao ljubeznim očinskim pismom, da se što prije vrati kući i preuzme vlast. No čim je stupio na palestinsko tlo, bilo mu je jasno, da je izgubljen. Osuđen je i on na smrt i pogubljen pet dana prije smrti samog Heroda.

5. Heroda je međutim zahvatila teška jedna bolest. Proširila se tada najednom vijest, da je kralj umro. Neki fanatični Židovi skinuli su tada zlatnog rimskog orla s hramskih vrata i razmrskali ga. Herod je počinitelje dao spaliti na lomači. Tom se zgodom pokazala pomrčina mjeseca, koja je na suvremenike proizvela vrlo snažan dojam. Po pomrčini možemo ovaj događaj smjestiti u ožujak 4. godine prije kršćanske ere.

Herodu je međutim bivalo sve teže. Nutarnji neki čirevi zadavali su mu teške boli, donji dio tijela bio mu je otečen i pocrnio, neki su dijelovi tijela počeli trunuti, disati je mogao samo stojeći. Pošao je u mjesto Kaliroe, gdje su bile prirodne sumporne kupke. Ništa mu nije pomoglo. Tada je pošao u Jerihon i pozvao sve odlične Židove k sebi. Dao ih je zatvoriti i naredio sestri Salomi, da sve te odličnike dade smaknuti, kad on sam bude mrtav, i to zato, da uistinu cijela zemlja bude u žalosti, kada on umre. Saloma ipak nije dala izvršiti okrutnu ovu naredbu već poluludog kralja tiranina. Herod je umro oko 1. travnja godine 4. prije početka kršćanske ere.

Tako je završio bijedno svoj život ovaj despot. Već su ga davno neki povjesničari nazvali „velikim". No čini se, da je taj naziv dobio samo zato, što je osnivač jedne dinastije i da ga možemo bolje razlikovati od različitih drugih Heroda. Možda su mu taj priziv „veliki" dali i Rimljani, jer on je za njih uistinu bio velik, dok su svi ostali Herodi bili za rimsku vlast od vrlo malog značaja.

Svaka naša bogojavljenska pjesma s pravom veli: „Herode prehudi, Herode prekruti..."

POKORA, POKORA, POKORA...

U jednom od lurdskih ukazanja Bernardica, sva zaplakana, okrenula se put prisutnog naroda i tri puta viknula riječ: Pokora. Kad je viđenje svršilo i kad su je prisutni upitali, što je to bilo, kazala im je, da je presveta Djevica najedamput postala tužna i zamišljena, zagledala se nekud u daljinu i zavapila: Pokora, pokora, pokora...

Svršetak je Lurdske godine. Ta godina bila je u središtu pažnje cijeloq svijeta. Mnoqi su pošli u Lurd, a daleko više bilo je onih, koji su iz daljine pratili ono što se događa u Lurdu. Presveta Djevica uputila je iz lurdske pećine čitavom tom nepreglednom mnoštvu, uputila je cijelom svijetu istu poruku, koju je uputila i nazad sto qodina, prigodom samih ukazanja. Lurdska qodina svršava danom Pepelnice, dakle danom pokore, i takav jedan svršetak potresno raznosi vapaj Gospe: Pokora, pokora, pokora...

Iza takvoq vapaja, kako nam dolazi sveta korizma, kako nas nuka na razmišljanje o toj riječi... Ulazimo u korizmu, vrijeme pokore, pošto nas sama presveta Djevica pozivlje na pokoru. Ovaj vapaj treba da prodre do svakog srca, i ovu korizmu treba na osobit način da provedemo u duhu pokore.

Siqurno je mnoqi od nas razmišljao, kakvu odluku da poprimi za svoj budući život iz razmišljanja o Lurdskoj qodini, koja je bila tako bogata milostima i toliko djelovala na čitav svijet. Eto nam svima putokaza, koji nam daje sama Lurdska qodina svojim potresnim svršetkom: Pokora, pokora, pokora... Poprimimo duh pokore, odlučimo, da će naš život u buduće biti u znaku pokore.

»Ispravimo na bolje, što smo u neznanju sagriješili, da ne bismo iznenađeni danom smrti, tražili mogućnost pokore, a ne bismo je mogli naći« Poslušajmo ove riječi proroka Joela, koje nam sveta Crkva upućuje na dan Pepelnice. One s naročitom snagom odjekuju ove qodine, kad je baš toq dana svršetak Lurdske qodine i kad znamo, da je presveta Djevica u lurdskim ukazanjima na onako potresan način stavila modernom čovječanstvu na srce tu riječ: Pokora.

Nesretni smo. Kroz ovih sto qodina, što je proteklo od lurdskih ukazanja, bila su dva svjetska rata, ali još nema pravoq mira na svijetu. A ipak ne bismo morali biti nesretni. Napredak je dosegao neslućenu visinu, mnoqa su pitanja, koja su teško pritiskivala čovječanstvo, riješena i danas je život bez dvojbe mnoqo lakši, nego prije. Ali svijet oskudijeva na međusobnom povjerenju. Svako traži pre sveqa samoqa sebe i zaboravlja na susjeda. Zašto takav duh prevladava svijetom? Jer nestaje smisla za popuštanje, za podnošenje jedan druqoga, za svladavanje krute sebičnosti. Jednom riječi: nema smisla za pokoru.

A kakav je porodični život modernoq svijeta! Sve je dobro, dok je dobro. Čim se traži žrtva, onda je rasap. Zašto je to tako? Nema se smisla za bilo kakvo svladavanje, nema se smisla za pokoru.

Dakle i za ovaj vremeniti život, da bi on bio mirniji i dostojniji, čovjeku je potrebita pokora. Ona je zaista lijek za tešku ranu savremenoq čovječanstva, koje je unatoč tolikog napretka tako duboko nesretno. Ona je lijek i za naše porodične rane i za naše osobne. Čovjekov život na zemlji ne može nikad biti potpuno sretan, ali bio bi sređeniji, mirniji, zadovoljniji, kad bi se razumjevao duh pokore.

Ali mi smo stvoreni i za vječnost. Vječnost, koja će biti srelna za naše duše, ne može se postići bez pokore. Čujmo što nam qovori Božja riječ preko proroka Joela: »Ispravimo u bolje, što smo u neznanju sagriješili, da ne bismo iznenađeni danom smrti, tražili mogućnost pokore, a ne bismo je mogli naći«... To je isto zavapila presveta Djevica u lurdskim ukazanjima, a to isto je potresnom koincidencijom svog svršetka sa danom Pepelnice poručila i Lurdska qodina:

Pokora, pokora, pokora...

DUŠEVNO IZLEČENJE U LURDU

25 marta 1958, neki je odličan gospodin klečao u mnoštvu hodočasnika pred Špiljom. Već qodinama kosa mu je posedila, nutarnje patnje su ostavile izraz na licu, njegova su se leđa pognula pod teretom skrovite žalosti. Mukom je zadržavao suze, koje su klizale njegovim upalim obrazima.

»Ispunio sam zavet da dođem k Tebi, dobra Majko. Svakako bi morala biti sa mnom i moja porodica! Ali ja nemam nikoqa više, otkako je moj sin pao kao vojnik u Alžiru. Već mnoqo qodina prati me nesreća kao da se zaklela protiv mene. O Marijo, dobra i milosrdna Majko, zar se nećeš već jednom smilovati siromašnom čoveku!«

Oseća se neobično nutarnje qanut, uspravi se, poqleda na Bl. Gospu, koja mu se iz Špilje smeši.

Na Garniera, tako se taj čovek zvao, okolina je činila jak utisak. Špilja je opet u svom prvobitnom prirodnom stanju. Sveće blešte kao zvezde i drže časnu stražu pred Bl. Devicom. Zar nisu one kao ljudske ruke, koje se vinu u molitvi prema nebu? Garnier baci poqled na narod, koqa Marijin kip privlači.

Ljupka devojčica isto privlači naročitu pažnju. Slična je molećem kipu, koji uzdiže ruke prema nebu, a u očima joj se cakle suze. Njezin je lik uronjen u molitvu, izgleda da sve što je u devojčici juriše na Bl. Gospu da joj Ona ispuni želju.

»O Majko«, izqovori Garnier taj trenutak u sebi, »prigni se nad njen bol, smiri njeno rascepano srce, ne odbij njene vruće molbe.« Garnier je prisustvovao sv. misama, koje su se prepodne čitale pred Špiljom. Molila se sveta krunica. Jedna je rečenica u očenašu ponovo otvorila ranu u duši našeq hodočasnika. »I otpusti nam duqe naše, kao što i mi otpuštamo dužnicima našim«. Dosad nije nikada ova rečenica tako odjeknula u njeqovoj duši.

»Ta, to je ipak nemoguće«, uzdisao je bedni čovek. »Ja ne mogu oprostiti čoveku, koji je prouzrokovao meni toliko stradanja.«

I ponovo se bilo njeqovo srce do temelja rastrglo. Lutao je zatim duqo vremena, ali nije nalazio mira svojoj razboleloj duši.

A nebeska Majka nikoqa ne ostavlja i ne zaboravlja koji u svojoj tuzi traži kod Nje pomoći. Tako nije ostavila ni Garniera, i poslala je u izmučenu dušu zračak svoje utehe.

»Ti želiš da ti se oprosti. Opraštaš li ti? Da li nisi nikada nikoqa uvredio ili mu zlo učinio? Jesi li siguran da nisi nikakvu nepravdu počinio? Jesi li ti bez qreha? Poqledaj na svoq božanskog Učitelja, koji je opraštao svojim neprijateljima. Isus je bio nepravedno osuđen, bičevan, trnovom krunom okrunjen i konačno razapet na križ, pa ipak je oprostio svima, koji su mu toliko zla učinili. Sledi primer svoq Učitelja, i naćićeš mir i životnu radost svojoj duši!«

Zraci milosti zasvetleli su u tamu njegove duše. Bura se stišavala. Postajalo mu je sve jasnije, da mora sam nešto učiniti, jer i on sam nije bez krivice.

»O Majko milosrđa, opraštam, ali pomozi mi da zaista velikodušno oprostim.«

Ali presveta Devica traži više.

»Potraži onoga koji je tvoj život tako nemilosrdno uništio.«

»Ali to je ipak previše! Ja mu opraštam, ali još tražiti qa, to ipak ne mogu.«

U jadnoj se duši ponovo razvitlala oluja. Opet je pun nemira. Očajan luta okolo, dok u takvom stanju ne dođe u baziliku sv. Pija X. U crkvi se služila svećana sv. misa. Sva crkva je oduševljeno pevala »Verujem«, Divna se arhitektonika lepo slaqala s umetnički vezenim misnim odelima i skladnošću ceremonija, ali Garnier je ostao slep i qluv za sve šta se doqađalo oko njeqa.

Teška nutarnja borba odražavala se na njeqovom licu. Prolazeći svećenik je primetio da se u duši toq čoveka odigrava teška drama. Pristupio mu je s pitanjem:

»Prijatelju, mogu li što učiniti za vas?«

Iznenađen je poqledao nametljivca i hteo pobeći, ali pretežak teret bolova zadržao qa. Isprekidanim rečenicama otkrivao je tajne svoje duše, priznao svoje grehe i u skrušenoj poniznosti našao je smirenje. Priznao je da se suprotstavio nadahnućima Bl. Gospe.

»Ne suprotstavljajte se milosti, učinite što vam se poručuje. Samo na taj način ćete naći mir svojoj duši i oproštenje kod Boga.«

Kad je svoju savest olakšao, bio je izlečen. Njegov otpor bio je slomljen. Pun radosti u srcu vratio se pred Špilju Lurdske Gospe.

»O Majko, hvala Ti, da si me oslobodila od okova moje prošlosti. Otsad biću Tvoj sluga. Potražiću onoga koji mi je prouzrokovao toliko zla, jer je to tvoja volja.«

I zatim Joj je pričao kao dete povest svoga života.

»Pre više od 15 qodina došao sam u zatvor zboq nepromišljenoq brbljanja moq najboljeq prijatelja. Na sudskoj raspravi druq mog detinjstva nije imao odvažnosti da prizna svoju laž. Izneo je tolike optužbe protiv mene, da sam bio na osnovu njegovih iskaza osuđen na više qodina zatvora. Ti znaš, što znači takvo stradanje! Mesto da postanem bolji, učinila me je ta nesreća buntovnikom. Imao sam samo još jednu jedinu želju: osvetiti se.

Sve sam izgubio: službu, imanje, zdravlje. Moja je supruqa umrla od žalosti zboq mog duševnoq stanja. Na sve njene dobre opomene odgovarao sam poruqom i prezirom. Konačno su me njene ustrajne molbe omekšale. Obećao sam da ću s njom posle izdržane kazne poći u Lurd. I evo, sada sam tu, kod Tvojih nogu.«

Njegova rana je bila potpuno izlečena. Bio je pun radosti i neizmerne zahvalnosti.

Bl. Gospa je htela pomoći Garnieru da ispuni svoje obećanje. Pred sam odlazak teško se opraštao od Špilje i približavao se izvorima čudotvorne vode. Devojčica, čija pobožnost qa je ujutro tako dirnula, dolazi mu ususret i nudi mu čašu vode.

»O kako me je potresla vaša strašna utučenost! Zboq toqa sam čak na vlastite bolove zaboravila i molila se za vas.«

»I ja, gospođice, sam se utekao Bl. Gospi, da vas usliši za ono, što ste Njoj tako usrdno preporučivali.«

»Možda moram vama da se zahvalim za milost, da se opraštam sa Lurdom puna nade. Došla sam ovamo zboq svoqa oca, koji boluje od raka u grlu. Njegove telesne patnje nisu ništa

u poređenju sa duševnim mukama. Zbog njegovog lažnog svedočanstva bio je njegov prijatelj osuđen. Grižnja savesti ga je progonila. Pisao mu je dirljivo pismo. Nažalost, nikada nije primio odgovora. Moj jadni otac živi sav očajan, da mu se taj zločin neće nikada oprostiti. Da bi zadobio milost oproštenja, ja sam hodočastila ovamo. Vraćam se s uverenjem da ću biti uslišana. Imam osećanje da ću čak sresti čoveka koga je moj otac unesrećio te da će mu taj čovek lično doneti sreću oproštenja. — Ali gospodine, što je vama? Da li vam je zlo?

Uistinu, Garnierovo lice bilo je mrtvački bledo. To otkriće je tako stegloo njegovo srce, da je s mukom progovorio:

»Ništa mi nije, dragо dete. Ja sam samo potresen svim onim što se dogodilo.« I gledao je ljubazno devojčicu.

»Draga Žaklin, žrtva laži tvoga oca stoji pred tobom«, progovorio je Garnier.

Preplašena devojčica je otskočila nekoliko koraka kao da bi htela pobeći.

»Smirite se, gospođice Žaklin, pošto smo se jedno za drugo molili, nebo je uslišalo naše molitve, a mene ozdravilo od mržnje koja me je progonila sve od onog strašnog dana. Zajednički ćemo se zahvaliti našoj dobroj Majci. Zatim ćemo brzo otputovati tvome dragom ocu, da mu donesemo plodove tolikih lurdskih milosti i povratimo mu duševni mir. Blaženo će se radovati da je ponovo našao svoga prijatelja, koji mu ne želi ništa drugo, nego da mu učini kakvu uslugu.«

(Slobodno prema »Journal de la Grotte«, Lourdes, Nr. 22, 1958.)

Don Bosko

ŽIVOT DOMINIKA SAVIJA

7. POGLAVLJE

Prvi moj sastanak s Dominikom. — Važne okolnosti tog sastanka.

Ovo o čemu kanim sada govoriti, mogu priopćiti s mnogo okolnosti, koje su ih pratile, jer se gotovo sve to zbivalo pred mojim očima, a većina od toga i u prisustvu mnogobrojne djece, koja su se sva u svom sudu o tim zbivanjima slagala. Bilo je to godine 1854., kad već spomenuli don Kuljero dođe k meni zbog jednog pitomca, koji da zbog svoje pobožnosti zaslužuje osobitu pažnju. »Tu u vašoj kući — reče mi on — imade valjda djece istih godina, u kojima je i on, ali će se teško naći, koji bi ga nadvisivao u kreposti i nadarenosti. Pokušajte i vidjet ćete u njemu sv. Alojzija.«

Mi smo se dogovorili, da će ga on na blagdan sv. krunice poslati u Murijaldo. Na taj sam naime dan bio obično ondje sa svojim dječacima iz oratorija, da malo naužiju čistoga seoskog zraka i da obavimo devetnicu k obližnjem blagdanu sv. krunice.

Bilo je prvog ponedjeljka meseca listopada. Opazio sam, kako prema meni ide dječak u pratnji svog oca, da sa mnom razgovara. Njegovo vedro čelo, nasmiješeno lice, ali ipak puno poštovanja, privuklo je moju pažnju.

— »Tko si ti? — upitah ga — i odakle dolaziš?«

— »Ja sam Dominik Savio, o kojem vam je govorio moj učitelj, don Kuljero — odgovori on. — Dolazimo iz Mondonije.«

Kad sam ga uzeo na stranu i porazgovorio se s njime o naukama, koje je do sada svršio, te o načinu njegova dotadašnjeg života, odmah smo se potpuno sporazumjeli i postali povjerljivi jedan drugome.

Upoznao sam, da je duša tog dječaka posve po Božjem srcu te sam se ne malo čudio uspjesima, koje je milost Božja proizvela u tako nježnoj dobi.

Iza prilično dugog razgovora prije nego sam dozvao njegova oca, reče mi on ove riječi: »Nodakle, što mislite, hoćete li me uzeti sa sobom u Turin, da tamo učim?«

— »O, čini mi se, da je sukno za to već dobro.«

— »A čemu će služiti ovo sukno?«

— »Za krasno odijelo, za dar dragome Bogu.«

— »Dakle ja sam odijelo, a vi ćete biti krojač. Uzmite me dakle sa sobom i načinite od mene lijepu odjeću za Gospodina.«

— »Bojim se, da tvoje slabo zdravlje ne će moći izdržati naporno učenje.«

— »O to se ne bojte! Kad mi je Gospodin do sada udijelio zdravlje i milost, to će mi jamačno i ubuduće pomagati.«

— »Što kaniš postati, kad svršiš latinske škole?«

— »Žarko želim stupiti u svećenički stalež, ako mi dragi Bog udijeli toliku milost.«

— »Dobro je. Samo bih rado vidio, imaš li također sposobnosti za učenje. Uzmi ovu knjižicu (bio je to jedan svezak »Katoličkog života«), te nauči danas ovu stranicu naizust. Sutra opet dođi k meni, pa ćeš mi je govoriti napamet.

Kad sam mu to rekao, pustio sam ga neka se zabavlja s drugim dječacima, a ja sam započeo razgovor s njegovim ocem. Nije prošlo niti osam minuta, kad se Dominik smiješeći opet pojavi i reče: »Ako dopustite, govorio bih vam sada onu stranicu napamet!« Uzeo sam knjigu i na svoje sam se začuđenje morao uvjeriti, da je ne samo doslovce naučio, već je također vrlo dobro razumio i smisao.

— »Bravo! — rekoh mu. — Ti si brzo naučio svoju zadaću i ja ti također odmah dajem željeni odgovor. Uzet ću te sa sobom u Turin. Sada ću te ubrojit u broj mojih dragih dječaka.

Počni također od sada moliti dragoga Boga, da nam pomogne, kako bismo ispunili njegovu svetu volju.«

Budući da nije znao, kako bi izrazio svoje veselje i zahvalnost, uhvatio me za ruku, stisnuo i više je puta poljubi, te mi konačno reče: »Nadam se, da se zbog moga vladanja ne ćete morati nikada potužiti.«

8. POGLAVLJE

U Oratorij sv. Franje Saleskoga. — Njegov način života u početku.

Prirođeno je nestalnoj mladeži da često mijenja odluke u svom djelovanju. Događa se često, da mladić danas misli ovako, a sutra onako. Danas vrši koju krepost u najvišem stupnju, a sutra čini protivno tome. Stoga ako nema nikoga, tko bi na njih budno pazio, može odgoj, koji bi u drugim okolnostima mogao biti mnogo bolji, svršiti loše. No, s našim Dominikom nije bilo tako. Sve kreposti, koje smo kod njega vidjeli, kako se u raznim odsjecima života razvijaju i rastu, rasle su i dalje čudnovatim načinom sve to više, a da jedna drugoj nije ni u čemu škodila.

Kad je došao u oratorij, uđe u moju sobu, da se, kako je rekao, sav preda u ruke svoga poglavara, njegov je pogled odmah zapeo o papir, na kojem su bile napisane riječi, što ih je sv. Franjo Saleški običavao često ponavljati: »Da mihi animas, cetera tolle!« Pažljivo ih je pročitao, a ja sam želio, da on razumije i smisao tih riječi. Pozvao sam ga stoga ili bolje rečeno, pomogao sam mu, da ih prevede u ovaj smisao: — O Gospodine, daj mi duše, a uzmi mi sve ostalo. — On je časak stajao zamišljen, a onda reče: — »Ja sam razumio smisao tih riječi. Ovdje nije riječ o trgovanju s novcem, nego o spasavanju duša. Razumijem to! Nadam se, da će i moja duša sudjelovati u tom poslu.«

Način je njegova života bio u početku posve običan. Na njemu se nije opažalo ništa, osim točnog održavanja kućnih pravila i to, da se svim žarom posvetio učenju. On je s ljubavlju ispunjavao sve svoje dužnosti, a osobito je rado slušao propovijedi. Duboko je u srcu utisnuo, da je riječ Božja svjetlo, koje vodi čovjeka na putu u nebo. Stoga mu bijaše svaka misao, što ju je čuo u propovijedi, trajna opomena, koju nije nikada zaboravljao.

Svaki dobar razgovor, svaki sat vjeronauka, pa i duga propovijed, bijaše mu uvijek zabava. Ako bi kada štogod čuo, što ne bi pravo razumio, nije propustio, a da ne bi kasnije pitao za razjašnjenje. Time je gradio temelj onom uzornom životu, onom napretku u krepostima, onoj savjesnosti u ispunjavanju svojih dužnosti, koju bi bilo teško nadmašiti.

Da bude dobro poučen u pravilima i kućnom redu, gledao je s najvećom uslužnošću i čednošću, da se približi kojemu od poglavara. Tada bi ga pitao za savjet i razjašnjenje, te ga lijepo zamolio, neka ga uvijek upozori, ako ga kada vidi, da je prekršio koje kućno pravilo ili propustio koju svoju dužnost. S druge se opet strane vrlo uzorno vladao prema sudrugovima. Brižno se klonio svakoga, tko je bio lakouman, nepažljiv ili lijen. Tko je pak bio uzoran, gorljiv i marljiv, toga je odmah birao za prijatelja i pouzdanika.

Kad se približavao blagdan Bezgrešnog Začeća, običavao je ravnatelj svake večeri uputiti pitomcima nekoliko pobudnih riječi, da svi uznastoje proslaviti taj dan onako, kako to dolikuje uzvišenoj Majci Božjoj.

On bi ih opomenuo, neka svatko nastoji isprositi od nebeske zaštitnice osobito onu milost, koja mu je najviše potrebna.

Godine 1854. slavio je savkoliki kršćanski svijet osobito veselo i veliko slavlje, jer je sv. Stolica u Rimu zaključila proglasiti, da je Blažena Djevica Marija bez grijeha začeta. I mi smo učinili sve, što su nam prilike dopuštale, da proslavimo ovo slavlje s našim pitomcima što većim sjajem i što obilnijom duhovnom korišću.

Savio je bio jedan od onih, koji su bili puni žarke gorljivosti, da ovaj blagdan osobito sveto proslave. On je napisao na cedulju devet raznih kreposti, u kojima se odlučio vježbati za vrijeme devetnice. Svaki je dan izvukao po jednu, i u njoj se posebice vježbao. Za općenitu ispovijed se pripravio rijetkom revnošću, a svete je sakramente primio u najvećoj sabranosti.

Uvečer 8. prosinca, poslije završenog crkvenog obreda, bacio se Dominik po savjetu svog ispovjednika, na koljena pred oltarom Majke Božje i obnovio odluke, koje je učinio kod prve svete pričesti. Poslije toga više je puta izgovorio riječi: »O Marijo! Tebi darujem svoje srce! Daj, da bude uvijek tvoje! Isuse i Marijo, budite uvijek moji prijatelji! Dajte, da radije umrem, nego da budem tako nesretan, te počinim ma i samo jedan jedini grijeh.«

Iza toga, pošto si je na taj način izabrao Mariju za svoju zaštitnicu, vladao se tako uzorno i živio tako kreposno, da sam odonda stao sve bilježiti, da ne bih štogod zaboravio.

U opisivanju života mladoga Savija dolazim do onog razdoblja, u kojem gledam pred sobom veliku množinu djela i kreposti, koje zaslužuju osobitu pažnju, i onoga, koji ih opisuje, kao i onoga, koji o tome čita. Da prikažem te činjenice u što boljem svjetlu, držim vrlo korisnim, da ih više ne pripovijedam po njihovom vremenskom redoslijedu, nego prema njihovoj međusobnoj povezanosti ili prema sličnosti pojedinih priqoda. Dosljedno s time upravljat ću se tako i u razdiobi poglavlja. Početak ću s učenjem latinskoq jezika, koji je bio glavni uzrok, zbog kojega je on došao k meni i zbog kojega je bio primljen u ovu kuću u Valdoko.

9. POGLAVLJE

Dominik uči latinski jezik. — Neobične zgode. — Vladanje u školi. — On zapriječi svađu. — — Izbjegava pogibli.

Osnovna je pravila latinskog jezika učio Savio već u Mondoniju. Stoga je mogao, na te-

melju svoje izvanredne marljivosti i neobične darovitosti, prijeći u četvrti razred. U tom mu je razredu bio profesor pobožni i ljubežljivi Josip Bonzanino. Ovdje bih se morao izraziti o njegovom vladanju, napretku i savjesnosti isto onako, kako su se o njem izrazili svi prijašnji njegovi učitelji. Stoga sam se ograničio, da od svega toga iznesem samo ono, što su u ovoj, kao što i u slijedećim dvjema godinama njegova latinskog studija s osobitim čuđenjem na njemu opažali svi, koji su ga poznavali. Profesor je Bonzanino običavao govoriti, da se ne sjeća, da bi ikada imao pažljivijega i poslušnijega učenika od njega. On je bio uzoran u svemu.

U odijevanju se i češljanju klonio svega, što bi bilo neobično ili što bi upadalo u oči, nasuprot je pak u svom čednom i siromašnom odijelu bio uvijek čist, pristojan i uredan. Zato su njegovi drugovi iz građanskog i odličnijeg staleža, kojih je mnogo polazilo u istu školu, vrlo rado drugovali s njim, ne samo zbog njegove nadarenosti, nego i zbog njegova uljudnog i lijepog općenja s drugima. Ako je profesor imao kadgod u razredu kojeg brbljavog učenika, trebao je samo, da ga smjesti kraj Dominika. On bi ga odmah stao privikavati na to, da ne brblja za vrijeme učenja i da ne krši ostalih propisa u zavodu.

U toj godini nalazimo u Dominikovu životu zgodu, koja dosiže do junaštva, te se za njegovu mlađahnu dob jedva čini vjerojatna. To se tiče dvaju njegovih suučenika, koji su se žestoko posvađali. Prepirka je počela s nekoliko uvredljivih riječi, kojima je htio poniziti obitelj svoga druga. Jedna je riječ izazvala drugu i naskoro dođe do grubih i porugljivih riječi, a napokon pozove jedan drugoga na borbu s kamenjem. Dominik sazna za svađu, ali kako da je zapriječi, kad su oba suparnika bila jača i starija od njega. On se trudio, da ih skloni na to, da odustanu od svoje namjere predstavljajući im, da se osveta protivi zdravom razumu i Božjem zakonu. Pisao je listove jednomu i drugomu, grozio im se, da će o svemu obavijestiti profesora i njihove rođake, ali sve uzalud. Njihovi su duhovi tako bili ogorčeni, da je svaka ljubezna riječ ostajala bez ikakva uspjeha. Osim pogibelji, da se teško ozlijede, uvrijedili bi teško i dragoga Boga. Dominik je zbog toga bio veoma žalostan. Htio je predusresti zlo, ali nije znao kako. No, Bog mu napokon udahne način, kako će to moći učiniti. On ih dočeka poslije škole i čim je mogao na samu s njima da govori, reče im: »Kad ste već tako postojani u svojoj đavolskoj odluci, molim vas, da ipak pristanete na jedan uvjet.«

— »Mi ćemo ga prihvatiti — odgovorišе oni — samo ako ne sprečava našu bitku.

— On je hulja — reče jedan od njih.

— A ja ne ću prije mirovati — upadne u riječ drugi — dok ne bude jedan od nas imao razbijenu glavu.«

Dominik je drhtao slušajući te grube izraze. Želja da ublaži još veće zlo, ublaži njegov nemir, te im reče:

— »Uvjet, koji vam kanim postaviti, ne će zapriječiti borbe.«

— »Koji je to uvjet?«

— »Ja bih vam ga rado saopćio na samom mjestu borbe.«

— »Ti nas vučeš za nos i tražiš samo to, da nam staviš kakvu zapreku na put.«

— »Ja ću biti uz vas i ne ću vas smetati. Pristajete li na to?«

— »Ti ćeš možda otići, da koga pozoveš?«

— »Ja bih to doduše bio dužan učiniti, ali ne ću. Hajdemo, ja ću gledati. Samo držite zadanu riječ.«

Oni mu obećaše. Pošli su na gradsku livadu izvan Vrata Suza. Gnjev je obaju protivnika bio tako žestok, da je Savio jedva uz veliku muku mogao zapriječiti, da se nisu već na putu pobili. Kad su došli na određeno mjesto, učini Dominik nešto, što ne bi sigurno nitko očekivao. On odredi, da se oba protivnika postave u izvjesnu udaljenost jedan od drugoga. Svaki je uza se imao pet kamenova. Najednom im Dominik ovako progovori: »Prije nego se pobijete, zahtjevam, da ispunite stavljeni uvjet.« — Dok je to govorio, izvuče mali krstić, koji je nosio na vratu i držeći ga u ruci, reče:

BOJIŠTE VJEČNOGA KRIJESA

Dio prvi: KULA NA DVERCIMA

— Nastavak —

Cvijetanov stric se zove fra Nikola od plemena Tavelićeva.

Puno je o njemu slušao Cvjetan od rođaka i stanovnika Velima, ali ga se vrlo malo sjećao. Dvije godine prije Cvjetanova rođenja, njegov stric kao petnaestogodišnji mladić, stupio je u redovnike svetog Franje. Boravio je u samostanu u Bribiru, a katkada je dolazio u rodni Velim.

Cvjetan se samo sjećao svojeg susreta s njim. Dječaku je bilo osam godina, a stric je tek bio zaređen za svećenika. Došao je u Velim tog ljeta nasmijan i pun sitnih darova za svakog u obitelji. Bili su to skromni darovi, kakove može darovati redovnik pod zavjetom siromaštva: šarene sličice svetaca, molitvenik za djeda Bogdana, rupčić sa cvijećem i križićima za baku; pero i crnilo za Cvjetanova oca Petra; veća slika Djevice Marije za Petrovu suprugu, a za njih dječake, Ivana i Cvjetana — donio je medenjake i dvije kape, kakove nose seljačka djeca oko Bribira-

Sam se jako dičio darom što ga je primio od skradinskog biskupa Mihovila Trećeg, prigodom ređenja po ovom istom biskupu. Bio je to malen drveni križ, umjetnički izrađen. Kao da je čitav bio izrađen od samih malenih plamenova. Kao živi krijes u obliku križa. Vrlo lijepa i neobična stvarca.

Stric Nikola je tada imao dvadeset i pet godina. Bio je već zreo mladić, ali njegovo lice, njegove kretnje, njegov osmijeh — sve je to zračilo nekom dječačkom vedrinom i neprolaznom mladosti. Baš kao njegov križ od drveta, koji je vječno plamtio, a nikad nije izgorio.

IX

Kralj Sigmund cijele ove noći nije mogao zaspati.

— Prežderao sam se divljači, — ukorio je samog sebe. — I slatkog tijesta sa masnim sirom jeo sam preko svake mjere.

Nije znao spava li, ili bdije,..

U susjednoj sobi svađali su se mrtvaci kraljica Jelisaveta i kralj Karlo Drački.

— Da nisi posegnuo za tuđim prijestoljem bio bi još i danas živ, — čuo je Sigmund da govori njegova punica.

— Ja sam na to prijestolje imao zakonska prava, — reče Karlo Drački. — Staleži su me izabrali. A ti si sa svojim miljenikom Gorjanskim zapovijedila Forgaču da mi raskoli glavu.

— Tvoji pristaše me zadaviše u tamnici, u Novigradu-

— Ti si mene dala zadaviti na bolesničkoj postelji, kad mi je rana na glavi počela cijeliti.

— Nije te nitko zadavio. Dali smo te otrovati, — reče Jelisava. — Gorjanski je tako odredio.

— Ja sam izvršio, a ti si odredila, — čuo se glas trećeg mrtvaca, Nikole Gorjanskog.

— Ja nisam počeo sa ubijanjem, nego vi, — reče Karlo Drački. — Meni sud neće biti tako težak kao vama!

Sigmunda je tresla groznica na toploj postelji. Čudne, zelenomodre krijesnice letjele su mu oko slijepoočnica. Slušao je dalje...

— Svi dijelimo grijehe svih, — kazao je Karlo Drački. — Sve se to skupa nagomilalo kao ledena tuča koja pritiska cijeli svijet i smrzava duše. Grijesi svijeta se stope u otrovnu maglu koja se ne da, bez velike naknade, ukloniti sa njiva, cesta, sela i gradova...

— Proklet onaj dan, kad si iz Napulja došao u ovaj grad, u ovaj dvor, — stenjao je kralj Sigmund, grčeći se na postelji. — I onaj dan kada te je Forgač udario topuzom! I onaj, u koji te je kraljica otrovala! I onaj u koji tvoje pristaše zadaviše kraljicu!... Pustite me! Pustite me svi!...

Drhtao je od gađenja i groznice. Svi strašni zapisi o mržnji, mučenjima, trovanjima i ubistvima pod ovim vladarskim krovom, u dvoranama i tamnicama ovog dvorca, pretvarali su se u niz paklenih slika. On koji nije bio plašljiv, niti se užasavao nad zločinom, ječao je u bolesnom polusnu, bespomoćno, kao maleno dijete.

— Sad razumijem moju Mariju, kad govori o šišmišima bijelih krila, sa očima od smaragda. —Ovaj dvorac je proklet!... Zašto sam prešao preko njegova praga? ..

X

Bila je to noć more i strašila nad mnogim kulama.

I nad onom na Dvercima.

Najobičnija kiša odzvanjala je u podrumu kule kao štropot bezbrojnih dolazećih koraka, koji se spuštaju nevidljivim stepenicama u podzemlje.

Cvjetan je osluškivao napregnuto već dugo. Ure su prolazile laganije nego ikad. Mladić je znao da će se te kišne, proljetne noći nešto dogoditi. Znao je po tomu, što ga je prožimao strah. Osjećaj na koji je davno zaboravio i vjerovao da ga nikad ponovo neće doživjeti. Mislio je da će ga kula na Dvercima posvema izliječiti od straha i u njemu dotući sve osjećaje, pa i taj.

Sad je osluškivao šumu kiše. Srce mu je tuklo kao u mlade zvijeri pred goničima. Usne su mu se micale u mraku, pesti grčile, oči svjetlucale.

I — doista:

U tamnicu je, zasut treptavim sjenama i nemirnim sjajem sablje stupio starac — tamničar. Onaj, kojem Cvjetan nije bio mrzak, ali u kojem je gledao — neprijatelja. Moguće zato što je bio duboko uvjeren da Cvjetan njega mrzi kao — tamničara.

Sumnje rastaču misao u crvotočinu nepovjerenja i mržnje, jer je lakše sumnjati nego vjerovati i lagodnije mrziti nego ljubiti

Starca je na čas obhrvala žalost, ali je smicao ramenima i po navici vršio svoju dužnost. Uveo je u tamnicu oružnike, koji su poveli mladića preko kamenih stepenica iz kule.

Tek kad su ga izveli na cestu, Cvjetan je doznao da je noć minula i da dolazi jutro. Činilo mu se da će ga oslijepiti i ovaj blijedi sjaj zore i bakrenasto-crvena, blještava kiša, puna kosih rumenih zraka sunca.

Pjetlovi su već pjevali u gradskim vrtovima i u blizini i daleko negdje iza Markova trga

Dolje, u tamnici, Cvjetanu su čvrsto vezali ruke, a tu gore, između zida kule i mokrih sapi konja, koji su čekali, vezali su mu i noge.

Podigli su ga u zrak i prebacili kao lješinu, preko konja, na kojem je jahao snažan oružnik. Ljudina ga je držala poput vreće, goneći konja prema Mesničkim vratima.

Nije slutio kamo ga nose. Vidio je, glave obješene niz konjsku grivu i očiju preokrenutih kao u mrtvaca, da se udaljavaju od grada, od gričkih zidina i tornjeva.

Ubrzo ih je progutala šuma. Svijetlozelene, mlade grane, biserne od kiše, zalijevale su ih vlagom i svježim mirisima. Sunce je risalo pjege po grmovima, srebrilo se na travi, padalo sjajno, kao zlatno-zračna koplja kroz guste krošnje.

Mala četa, jezovita od šutnje i hladnih pogleda, jurila je kroz svijetlo jutro neznano kuda.

Šutnja, kada je plemenita i sveta, pjeva tišinom, toplinom i blaženim mirom. Tješi i smiruje, odmara i jača. Sveta šutnja kuca radosno na prestrašena srca i donosi nečujni napitak sigurnosti.

Sumorna šutnja neizvjesnosti buči u duši bližnjega olujom strave i očaja. Ona je glasno siktanje zmija, koje palacaju oko čovjekovih očiju. Ona je himna stratišta i ritam mimohoda tisuće krvnika sa sjekirom u rukama.

Šutnja je lebdjela kao mora i strašilo nad Cvjetanovim tijelom; silazila je korak po korak u njegovu umornu zamrlu dušu.

XI

Drozdovi su se glasili u drveću oko Susjedgrada.

Na osamljenom brijegu stoji ponosni grad, nekad kraljevski, danas u vlasti obitelji Arlandović od plemena Aka.

Susjedgradskim kulama nema ni sedamdeset godina. Čvrste su i malo popravljane. Kao da su ih nedavne borbe, što planuše i minuše oko njih, štedjele i sačuvale.

Bljeste krovovi grada u rano-popodnevnom suncu, mokri od jedne kratkotrajne kiše.

Za sivim zidom vrta, na kamenoj klupi sjedila je djevojka. Bila je nagnuta naprijed, pa joj se dugi pramovi crne kose, od vlastite težine spuštahu niz mišice, leđa i poprsje. Presijevali su se ljubičastim sjajem. Kada je prkosno podigla glavu zablještale su zelene oči iz sjene crnih trepavica, a pune crvene usne smiješile su se nekim zlim zadovoljstvom.

U krilu, na žutoj svili haljine držala je malenog crnog mačića i mučila je životinjicu tankim, jakim prstima sa mnogo prstenja. Rubini su blještali kao kapi krvi na crnoj, svilenoj dlaci. Mačkica je cvilila očajno. Djevojka je kikotala zadovoljno, a dugi bičevi crne kose letjeli su joj oko glave zmijoliko.

Bila je to jedinica kći gospodara Susjedgrada, Doroteja.

Naškubila je usne i sastavila guste, duge obrve, kad je ugledala plavokosog mladića, koji je hitrim koracima žurio stazom prema njoj.

Bio je to vrlo mlad čovjek, tek što je prestao biti dječak. Plavokos, sjetno uzdignutih vjeđa, napola otvorenih usana, krhke vitkosti naglašene odijelom od crnog baršuna. Na pojasu od dragulja nosio je o boku kratki srebreni mač.

— Nastavit će se —

IZ KATOLIČKOG SVETA

Novi opći crkveni sabor. Papa Ivan XXIII je u nedelju 25. I. sa procesijom došao u baziliku sv. Pavla. Poslе službe Božje Papa je u samostanu pred skupom 20 kardinala nagovestio sazivanje općeg crkvenog sabora, na kome bi se raspravljalo o učvršćivanju kršćanskog života u sadašnjim prilikama i o ujedinjenju drugih kršćanskih zajednica, naročito pravoslavnih istočnih crkava. Istovremeno Papa je rekao da će se održati sinoda za rimsku biskupiju kao i da će se pristupiti preradi crkvenog zakonika.

Papa nastavnicima. Papa je primio u audijenciju profesore srednjih škola, koji su pohađali kurs Nacionalnog saveza katoličkih italijanskih nastavnika. Pred njima je isticao važnost njihova zvanja. Kad se neki nastavnik, koji je proveo sav svoj život u toj uzvišenoj službi, pojavi na nebu, nebeska se vrata na široko otvore pred njim. Nastavnika očekuje slična nagrada kao svećenika. Poslanstvo svećenika, nastavnika i lekara slično je, sve te službe usavršavaju čoveka koji je sastavljen iz duše i tela. Voditi brigu za svoju braću znači izvršavati želje Gospodinove, produžio je sveti Otac.

Papa Ivan XXIII je posle božićnih blagdana primio u audijenciju sve stanovnike Vatikana. To je bila prva takva audijencija posle Lateranskog ugovora 1929 i osnivanja Vatikana — najmanje države sveta. Papa je među ostalim kazao da čitav svet drži sretnima vatikanske stanovnike, ali je duhovito nastavio: Ali znajte dobro, da nebo ne počinje u Vatikanu.

Prvi biskup. Papa je imenovao prvog biskupa krajem decembra, i to irskog misionara Riharda Finn, za Ibadan u Afričkoj Nigeriji, gde rade većinom irski misionari.

Papa je protiv superlativa. Vatikanskom časopisu Osservatore Romano Papa je dao instrukciju da se klone suvišnih, samo počasnih naslova. Prema tome ne treba kazati: sveti Otac Papa, nego samo sveti Otac ili samo Papa.

Papa je 5 januara služio misu u konzistorijalnoj dvorani za italijanske studente, članove KA, koji su imali u Rimu svoj godišnji kongres. U govoru Papa je istaknuo da se Katolička Akcija mora posvećivati apostolatu a ne zemaljskim poslovima, kao i da valja čuvati jedinstvo.

Najveća zbirka jaslica nalazi se u bavarskom nacionalnom muzeju u Minhenu. Ovu je zbirku prikupio Maks Schmederer u 19 veku iz Tirola, Napulja i Sicilije te je dopunio svojim delima. 1892 godine poklonio ju je Bavarskoj. Sveukupna zbirka će biti pristupačna publici tek za advent ove godine.

Katolička štampa. U blizini Casabalnca u Maroku postoji velika katolička župa Maarif sa 30 000 duša. Njihov duhovni pastir Josip je vrlo spretan i snalažljiv apostol katoličke štampe. Pre 9 godina počeo je izdavanjem katoličkog časopisa, danas ima već 100 dobrovoljnih kolportera koji raznose po župi njegov tednik.

Gospodin Josip rado raspravlja s odraslima o veri, za decu drži veronauku, posećuje bolesnike, uređuje brakove itd. Sasvim savremen apostol.

Kardinal Kushing iz Bostona poklonio je kardinalu Višinskom 25 000 dolara što ih je nakupio kod svojih vernika, za poljske bogoslove, da bi mogli učiti u Rimu ili Parizu.

U Čikagu se može telefonski dobiti kratak životopis sveca dotičnog dana, slično kao što se u nekim gradovima telefonski pita za tačno vreme.

Dr Karlo Balić, pretsednik međunarodne Marijanske Akademije, bio je sa delegacijom primljen u audijenciju kod svetog Oca. Dr Balić je izložio Papi zaključke marijološkog kongresa u Lurdu i sledeće želje kongresa: da se papa Pijo IX proglasi blaženim, da se blagdan sv. Bernardice uvede za svu Crkvu te da se jače proširi moljenje anđeoskog pozdrava.

U Čikagu u SAD desila se početkom decembra vrlo teška nesreća, kad je izgorela jedna katolička škola. Tom je prilikom našlo u požaru smrt 87 dece i tri časne učiteljice. Uzrok požara nije ustanovljen. Policijski iskaz samo kaže da je vatra počela u podrumu u gomili starih školskih spisa.

Pariški katolički studenti su imali lepu pripravu za Božić. U palati sportova 10 000 studenata i njihovih prijatelja gledalo je misterij, koji je sastavio Diego Fabbri pod imenom »Procés á Jézus« — Isusova sudska rasprava, u kome se vodi borba između istine i laži, dobra i zla, neba i pakla. Posle pretstave studenti su u devet sati uveče po kišovitom vremenu peške u tišini i pobožnom razmatranju koračali pokraj Sene u pariško katedralu Naše Gospe. Tamo su se pevali psalmi, onde se služila misa, pod kojom su lepo liturgiski sarađivali i mnogi primili svetu pričest.

Na konferenciji istočnoazijskih biskupa u Manili, koja se završila 17. decembra 1958, učestvovalo je oko 80 nadbiskupa i biskupa iz 20 zemalja i daljnjih 100 prelata kao delegata ili posmatrača. Na kraju zasedanja izdat je komunike, u kome se izražavaju simpatije za legitimne napore svojih vlada da se očuva sloboda i nezavisnost azijskih država i na kraju pozivaju biskupi na očuvanje dostojanstva ljudske osobe.

Malta se priprema na proslavu 1900 godišnjice pokrštenja, kada se iskrcao apostol Pavle na njihovo ostrvo posle brodoloma i ostao tamo tri meseca. Nadbiskup Gonzi već je izdao posebno pastirsko pismo kao pripravu za taj jubilej. Pripremaju se umetnička izložba, hodočašće itd.

Na Novoj Guineji postoji usred prašume u Timbunge privatna radio postaja, kojom je tamošnja misijska stanica vezana sa svetom, a naročito sa biskupijom u Wewak. Kada je misionar na putu, časne sestre upravljaju tom radio vezom. Iz Timbunge avionom je moguće stići u Wewak za pola sata, a inače čamcem do najbližeg civilizovanog naselja treba dva puna dana.

Čile. Novoizabrani pretsednik republike Jorge Alessandrini je prilikom preuzimanja vlasti zamolio da se služi u čileanskoj katedrali zahvalna služba Božja. To se desilo prvi puta posle 34 godine, otkako je bila izvršena rastava Crkve i države. U katedralu su došli svi ministri.

Misionar-naučnik. Mladi austriski etnolog Dr Antun Vorbichler otišao je u centralnu Afriku Pigmejima Bambuti, da proučava njihove pesme i njihov jezik. Na tom putovanju i kod tog naučnog rada, koji će kako se predviđa trajati jednu godinu, oslanjaće se na pomoć domorodaca. Glavni instrument će mu biti magnetofonska traka, na koju će snimati stare pigmejske pesme i njihov govorni jezik.

Japanski prestolonaslednik Akihito verio se sa Michiki Shoda, kćerkom bogatog mlinara, koja je učila u samostanskim školama. U njezinom rodu ima kršćana. Posle 2618 godina, koliko postoji japanska vladarska dinastija, to je prvi slučaj da je prestolonaslednik sam izabrao svoju zaručnicu među običnim građankama. Japanski krunski savet pomirio se sa voljom prestolonaslednika.

Župa od 60 000 vernika. 3600—4500 m visoko u Andama južnoameričke države Peru postoji župa Huarokiri, u kojoj žive sami Indijanci, a broji 60 000 vernika. Više godina su bili bez svećenika, dok nije došao k njima p. Kennard iz SAD. Ljudi su vrlo siromašni, nepismeni. Otac Kennard je osnovao svoju župsku školu. Među svojim vernicima on je za glavu viši. Sada je u dogovoru sa Marijanistima da mu dođu u pomoć i da preuzmu župsku školu. Kako su ljudi prirodno vrlo dobri i zdravi, postoji opravdana nada da će župa davati obilje redovničkih i svećeničkih zvanja.

Japan. Posle drugog svetskog rata u Japanu vlada potpuna verska sloboda. Misionari mogu slobodno osnivati škole, karitativne zavode, izdavati novine i časopise, propovedati itd. Ali nutarnji otpor u narodu sve više raste. Delimično valja pripisati tu pojavu preteranom nacionalizmu, delimično laičkom duhu kojim je Japance zarazila zapadna tehnika. Papu Pija XII Japanci su visoko cenili zbog njegovog neumornog zalaganja za mir u svetu.

Molitva za Alžir. 8. 12. 1958 oveća grupa hodočasnika iz Alžira, sastavljena iz katolika i muslimana prisustvovala je pobožnostima u Lurdu koje je vodio kardinal Valerio Valeri. Tom se zgodom javno molila Zdravomarija na arapskom jeziku rifkabilskog dijalekta za mir u Alžiru.

Madagaskar. 12 tamošnjih katoličkih biskupa izdalo je zajedničku pastirsku poslanicu o pitanjima koja su iskrsla osnivanjem autonomne malgaške republike. Biskupi su izložili katolički stav prema modernoj državi, domovini, porodici, radu, odgoju itd. Biskupi su istupili sa pozivom da se nadvladaju velike staleške

razlike u zemlji. 20% stanovništva Madagaskara, dakle jedan milion, pripada katoličkoj veri.

Dublin. U prestonici irske republike umro je tamošnji papinski nuncije nadbiskup Albert Levame u starosti od 77 godina, bio je u zemlji četiri godine od 1954.

Pristanište Havana na Kubi ponosiće se najvećim Kristovim kipom na svetu. Središte italijanske mermerne industrije radilo je na tom delu sedam meseci. Kip se nalazi na putu za Srednju Ameriku. Prema vestima kip je visok 190 metara.

Stogodišnjica prve katoličke škole u Danskoj. 1846 godine došle su prve katoličke redovnice posle reformacije u Dansku, takozvane Jozefinke. Stanovale su prvo u podzemnim prostorijama. Dve godine docnije otvorile su prvu katoličku školu, koja ima danas 680 učenica, među njima 272 katolikinje. U bolničarskoj službi uživaju Jozefinke sveopće priznanje bez obzira na versku pripadnost. 422 redovnice Jozefinke, što ih ima u Danskoj, sačinjavaju jednu redovničku provinciju i rade u 23 kuće.

Komisija starog Pariza je prigodom svoje 60 godišnjice podelila veliku medalju »Stari Pariz« papi Ivanu XXIII u priznanje za pažnju, koju je kao francuski nuncije posvećivao pariškim istorijskim spomenicima.

Osservatore Romano je objavio članak po pitanju diplomatskog pretstavništva poljske i litvanske vlade u egzilu. Oko Nove godine bili su naime svi diplomatski pretstavnici kod Svete Stolice pozvani da predlože Papi svoja nova akreditivna pisma, samo poljski i litvanski pretstavnici nisu bili pozvani. Osservatore Romano kaže da se prema propisima međunarodnog prava ta pretstavništva ne mogu više smatrati diplomatskim. Stav Svete Stolice prema osobnju tih pretstavništava ostaje nepromenjen, slično kao i ljubav i simpatije prema poljskom i litvanskom narodu.

Rimska opera je za svetog Oca posebno priredila u lepoj dvorani u ulici de la Conziliazione oratorij na osnovu opere »Ubistvo u katedrali« od italijanskog kompozirota Ildebrando Pizzetti, koji je i sam dirigirao. Tekst je napisao engleski pisac T. S. Elliot, obrađuje se ubistvo sv. Tome Bekera iz 11 veka.

Spreman na saradnju. Carigradski patrijarh Atenagoras I se prilikom svoje novogodišnje besede osvrnuo na Papin poziv za crkveno jedinstvo i saradnju u božićnoj poruci. Patrijarh je izjavio da je spreman na zajednički rad sa zapadnom Crkvom, koja je dostojna svakog poštovanja. Odao je priznanje Papi što vidi potrebu za okupljanjem svih duhovnih snaga koje su pretstavljene u Kristovoj Crkvi. Patrijarh je još rekao da gaji prema Papi, nekadašnjem ap. delegatu u Carigradu, posebno osobno poštovanje i pažnju.

Papa o porodici. Na blagdan svete Obitelji Papa Ivan XXIII je govorio s prozora svog stana skupljenim vernicima na trgu sv. Petra o obitelji. Obzirom na svoje definjstvo Papa je rekao da sa dubokim osećanjem misli na primer pobožnosti i uređenog života, koji je našao između zidova svoje očinske kuće. Svaka porodica, utemeljena na međusobnom poštovanju i na strahu Božjem, pretstavlja snažan oslonac za selo, grad i narod. Takva je porodica podloga svake kreposti, pretstavlja prikupljenu snagu koja se troši za dobro pojedinaca i zajednice. — Istog je dana Papa posetio bolnicu sv. Marte u Vatikanu, podelio deci poklone. Tom prilikom je i rekao da se ne treba plašiti porodice sa brojnom decom, pošto svet nije određen za groblje. Kad se Papa vraćao peške kući, posetio je nekog saradnika vatikanskog glasnika, koji je već više godina nepokretan.

Optimističkim papom nazivaju u Rimu sadašnjega papu Ivana XXIII, pošto je uvek kod svih susreta radosna lica, vedar, ljubazno razgovara sa bilo kim te nipošto ne pokazuje teret visokih godina i teške službe.

Papa je prekinuo s tradicijom koja je nastala pod prijašnjim Papom, da prima od hodočasnika belu kapicu, cuketu, a svoju pokloni darovatelju. Papa Ivan XXIII kaže da ne želi da se taj običaj izrodi u praznoverje.

Meksikancima. Papa Ivan XXIII poručio je preko radia meksikanskim katolicima neka revnosno i odvažno rade na uklanjanju verskih prepreka u zemlji, neka se mole svojoj nebeskoj Zaštitnici, Majci Božjoj iz Gaudalajare, da im posreduje milost kako bi mogli svladati sve prepreke. Papa je poželeo meksikanskom narodu svaki uspeh i označio njihov oduševljen doček novog kardinala znakom vernosti Svetoj Stolici.

Krunica preko radia. Apostolska penitencijarija je izdala dekret da se otsad mogu dobiti oprosti, koji su podeljeni moljenju svete krunice, iako sledimo prvog molioca preko radia. U tom slučaju prenos mora biti izravan, ne pomoću trake ili ploče, nego se mora živi glas neposredno prenositi.

Papa je preko apostolske nuncijature u Madridu poslao 1,5 miliona din. pomoći žrtvama nesreće u Orte Riva de Lago. Voda je probila nasip i preplavila selo gde je izgubilo život oko 100 osoba.

Italijanska biskupska konferencija je odlučila da se 31 maja izvrši po svim biskupijama i župama posveta bezgrešnom Srcu Marijinu, dok će se italijanska država zvanično posvetiti 27 septembra, na zaključni dan nacionalnog euharističkog kongresa.

Na Gregorijani. 18 januara Papa je posetio papinski gregorijanski univerzitet, koji ima oko 2 000 studenata iz 75 narodnosti. Papu je pozdravio kardinal Pizzardo. Papa je odgovorio zadržavajući se na naslovu tog zavoda. U toj vezi Papa je spomenuo da »papinski« u naslovu potseća na potpunu vernost učenju Petrovih naslednika. Istorija zavoda govori o naklonosti, kojom su pape obasipale taj zavod. Univerzalnost Crkve traži da se u rimskim visokim školama spremaju budući svećenici iz čitavog sveta.

Eskimi. Računa se da na krajnjem severu živi oko 10 000 Eskima. Severna Kanada, nastanjena Eskimima, podeljena je u tri vikarijata: Handson-bej, Makenzi i Labrador. Prvi ima 6 000 Eskima, među njima 1 100 katolika, drugi 1 250 Eskima sa 252 katolika, a treći 2 000 Eskima sa 25 katolika. Eskimi u Aljasci pripadaju duhovnoj brizi američkih isusovaca, dok Eskimi na Grönlandiji potpadaju pod danskog biskupa u Kopenhagenu. Tri kanadska vikarijata vode Oblati Bezgrešne sa 50 svećenika, 15 braće pomoćnika i 17 sivih časnih sestara. Računa se da ima oko 1 400 katoličkih Eskima. Za eskimske misije je naročito zaslužan p. Pier Henry, koji je izdejstvovao od kanadske vlade po jedan lovački pribor za svako novorođeno dete. Eskimi imaju naime okrutan običaj da ispostavljaju svoju novorođenčad mrazu. Isti misionar je uspeo da krsti 350 pripadnika plemena Netsiliks. Pre nekoliko godina je otišla prva eskimska devojka u časne sestre, sada je otišao prvi njihov momak u novicijat.

Lekarska komora je zabranila prof. Galeazzi-Lisi, lekaru pape Pija XII, vršenje lekarske prakse pošto je prodajom dnevnika o smrtnim časovima pokojnog Pape i odgovarajućih fotografija naučnim publikacijama na težak način kompromitovao svoju čast i dostojanstvo lekarskog poziva, koje ne dozvoljava da se objavljuju stvari, koje je lekar doznao vršenjem stalеške prakse. U datom slučaju taj je prekršaj naročito težak.

Tri beatifikacijska procesa. Alojzije Palazzolo, osnivač Siromašnih školskih sestara iz Bergama i zemljak sadašnjeg pape, treba da bude proglašen blaženim. Predlog za njegovu beatifikaciju pročitao je u toku javne konzistorije konzistorijalni advokat. Isto tako je predložen beatifikacijski proces za američku redovnicu Anu Elizabetu Seaton te našega zemljaka p. Leopolda Mandića.

U Holandiji se već 12 godina posvećuje posebna pažnja pastoraciji putujućeg osoblja. To su Cigani, osoblje cirkusa i artista zabavnih parkova. Crkva ima već 26 škola pod šatorima, dok ih se 11 osniva.

Kanada. Bivši direktor kanadskog radija Aurelius Marija Sequin primio je u Otavi svećenički red. Tom su prilikom bili prvi puta prenošeni televizijom obredi ređenja. Sin ređenika je vodio snimanje. Bivši direktor je posle ženine smrti stupio u dominikanski samostan i počeo učiti bogosloviju, kad mu je bilo već 51 godina.

Pidžin Ingliš je saobraćajni jezik među stanovnicima Nove Gvineje i Oceanije, takozvane Melanezije. To je umetna tvorevina, jer se inače tamošnja plemena ne bi mogla sporazumeti, kako imaju toliko i tako različite jezike. Stajlski misionari su već preveli Markovo evanđelje na taj jezik. Prevodioci su u svom poslu nailazili zbog nedostatka izraza na velike poteškoće. Predviđa se prevod celog svetog Pisma.

Novi francuski parlamenat pete republike otvorio je kanonik i pretsednik opštine grada Dižona Kir. To je bio prvi slučaj u istoriji francuskog parlamenta da je svećenik u talaru otvorio redovno zasedanje parlamenta. Uz njega među narodnim poslanicima nalaze se još dva svećenika: abe Viallet i abe Landrin.

Milanski nadbiskup kardinal Montini poklonio je Papi minijaturni kip sv. Karla Boromejskog i relikvijarij s moćima sv. Karla Boromejskog, prema kome gaji sveti Otac naročito poštovanje.

Snežni čovek. Kineski misionar Franz Eichinger dao je izjavu da je vidio snežnog čoveka i razgovarao s njime. Iz asketskih razloga živi snežni čovek pustinjačkim životom u visokim planinama. On ne kuha, hrani se presnom hranom, ne treba mu ognja. Tamošnji narod drži takve ljude u velikoj časti te ih naziva »golim lamama«. Računa se da ima 20—40 takvih ljudi, koji iz religioznih pobuda izdrže neverovatne stvari. U najvećim mrazovima izdrže bez ognja i bez pravog odela u visokim planinama od preko 4 000 metara.

U Nandomu u Gani vršio se Marijanski kongres u proslavi 25 godišnjice osnivanja te misijske stanice. Tom je skupu prisustvovalo 20 000 vernika i 11 biskupa.

Statistika. Na čitavom svetu živi 381 216 katoličkih svećenika. Katoličkih škola na svetu je 157 000. Katoličke bolnice i ambulante su u jednoj godini lečile 58,5 miliona bolesnika. Holandija ima samo 4 miliona katolika, a misijskih radnika 8 149. U misijskim zemljama ima 135 domorodnih biskupa i oko 12 000 domaćih svećenika. Za vreme pontifikata Pape Pija XII broj se katolika povećao za 110 miliona. Najviše katolika živi u Braziliji, Italiji, Francuskoj i SAD. U svim katoličkim školama SAD ima 4,7 miliona učenika, odnosno 12,5% sveukupne školske omladine.

U Nazaretu živi gotovo podjednak broj katolika, pravoslavnih i muslimana, svakih oko 8 000, dok je Jevreja samo 3 000. Među katolicima ima 5 000 grkokatolika- melkita, 2 000 latinskog obreda i 1 000 maronita. U ekonomskom pogledu vlada u gradu strašna beda. Grad je pun arapskih izbeglica, a zarade nema. Arapski radnici teško dobijaju dozvolu za zaposlenje u udaljenim gradovima, kao što je Jafa. U jednoj sobi stanuje 8—10 osoba. Vrlo korisnu akciju za izgradnju stanova vodi p Pol Gotje. Izraelska država gradi na obroncima iznad grada ogromne stanbene blokove za svoje useljenike Jevreje.

Iz Kine. U Kini ima najviše budista, broj njihovih bonaca se penje na pola miliona, 30 000 ima taoističkih verskih službenika, katoličkih svećenika je 2 000, a protestantskih pastora 700. Svih kršćana je 4 miliona, 9 miliona muslimana, 50 miliona taoista, a više stotina miliona budista.

Viet-nam. Još nije završeno pokrštavanje pokrajine Quinhon, gde se 1957 godine prijavilo 61 000 pogana za sveto krštenje. Msgr Pham Ngoc Chi vodi tu akciju sa svojim svećenicima. Trenutno je tamo zaposlenih nekih 2 000 osoba sa katehizacijom tih katehumena. Veliku pomoć u krunicama, sličicama, knjigama i crkvenim potrepštinama pružio je američki biskup Fulton Sheen.

Tokijski radio daje svake nedelje poseban katolički čas »Dobri pastir«. Za uvod određeno

je nekoliko akorda Betovenove pastoralne simfonije. Slede anegdote i nekoliko sugestija za praktičan život. Uprava radia, koja je bila najpre rezervisana, odabire sve zgodnije sate za tu emisiju. Tokijska nadbiskupija podeli svaki mesec 300 000 biltena, da utvrdi utiske, stečene na radiskim časovima. Neka se mlada žena zahvalila redakciji lista da je njezin brak spašen od razvoda zahvaljujući biltenu. Akcija »Dobrog pastira« uvodi i kurseve po engleskom uzoru kao pripravu za sveto krštenje. Japanci isto simpatično gledaju na velike plakate gde su masnim slovima ispisana poneka moralna načela kao nauka katoličke Crkve.

Kolumbija. Švajcarski svećenik Amadeo Gangolfi, koji je došao iz Evrope u tu zemlju latinske Amerike, divi se dubokoj veri svojih župljana u planinama Anda. Ljudi su siromašni, slabo poučeni, ali su očuvali po kućnom predanju moćnu veru. Misao na Boga im je bliska te se u razgovoru često potsećaju na Boga i njegovu upravu svetom.

P. Aimé Duval, koga nazivaju gitaristom dragog Boga, priređuje verske koncerte po velikim zapadnoevropskim gradovima. Njega nadahnjuje kršćanska istina i konkretne sadašnje prilike, gledane kroz versku prizmu. Zanimljivo je da se naročito mladi svet skuplja na tim koncertima. U Berlinu ga je slušalo 30 000 slušalaca, u Londonu 12 000, u Parizu 10 000. Isto tako je napunio dvorane u Madridu i u Barceloni.

Svećenička godina. 1959 slavi se 100 godišnjica smrti sv. Ivana Vianeja, zaštitnika župnika. U Francuskoj će biti to naročito svećenička godina, posvećena razmišljanju o svećeništvu i pridobijanju svećeničkih zvanja. U pariškoj katedrali će p. Carré u korizmi govoriti o svećeništvu. Nema sumnje da je svećenik nada sve važan faktor u životu Crkve i naroda. U vezi s tim će Društvo svećeničkih majki, koje je bilo osnovano 1926 godine u župi sv. Tome Akvinskog u Parizu prirediti posebno hodočašće na grob sv. Ivana Vianeja da se tamo pomole za svoje sinove koji rade na spasavanju duša. Ovo je društvo prošireno po svim francuskim biskupijama.

Južna Afrika. Katolički su biskupi dali na svojoj konferenciji u Cap izjavu da je vladina akcija tako ozbiljno ugrozila katoličke škole da posle 1961 godine neće moći više raditi. Slika školstva u Južnoj Africi je toliko žalosnija, što u državnim neutralnim školama raste verski indiferentizam i buntovnički duh. 500 katoličkih škola je osuđeno na smrt, pošto je ukinuta državna subvencija i otkazana vladina pomoć. Zakon od 1953 godine je prebacio kontrolu nad školama od provincijskih vlasti na centralnu vladu, i to na ministarstvo za urođeničke poslove.

Francuska se oporavlja. Početkom ove godine Francuska je imala 44,788 miliona stanovnika, dakle 460 000 više nego prethodne godine. Rođenja je bilo 805 000, umrlih 500 000, doseljenih i repatriranih 155 000. Postignut je najniži mortalitet od 11,2 promila, a kod novorođenčadi 28,1 promile.

Za neobična zvanja. U Londonu se posvećuju četiri svećenika duhovnoj pastvi među igračicama, noćnim vratarima, konobarima, liftbojima itd. u 25 restorana i hotela, u 50 noćnih klubova i za oko 1 000 bifeja i kavana. Često stoji tim svećenicima na raspoloženje posebna prostorija, da se mogu nesmetano razgovarati sa svojim vernicima. Tim poduhvatom ne želi se vršiti propaganda među inovercima, nego katolicima, koji zbog svog neobičnog poziva nemaju vremena u obične časove, omogućiti da vrše svoje verske dužnosti i primaju svete sakramente.

Iz zahvalnosti. Neki obraćenik, građbeni preduzimač iz Plymouth u južnoj Engleskoj, stavio je katoličkoj župi na raspolaganje sav materijal, koji joj je potreban za novu crkvu. Građbeni materijal potiče od anglikanske crkve, koja se nije više upotrebljavala, a nalazila se u tako slabom stanju, da ju je trebalo rušiti. U Engleskoj anglikanske se crkve prazne, sve više ih ima koje ne služe svojoj prvobitnoj svrsi, katoličke crkve međutim se pune i često treba pristupiti izgradnji novih.

U crkvi sv. Stefana u Beču postavljaju se nove orgulje, koje će imati četiri manuala, 125 registara, 30 veza i još razne druge mogućnosti za kombinacije. Ukupno će biti 10 000 pištaljki.

Bečka su deca za Sveta tri kralja pevala po kućama i skupljala priloge za misije. Prikupilo se 300 000 šilinga, tri puta više nego godinu dana ranije. Za taj će se novac kupiti motorni čamac za misijsku stanicu u Čuapa.

Posveta Srcu Isusovu. U Panama City skupilo se 20 000 vernika u nacionalnom stadionu na svečanu posvetu Paname presvetom Srcu Isusovu. Posvetu je pročitao osobno pretsednik republike Ernesto de la Gaurdia.

Kongo sa pridruženim zemljama ima 18 miliona stanovnika, od toga 7 miliona katolika, 2 miliona protestanata, 150 000 muslimana, dok su ostali neznabošci. Crkveno Kongo je sam podeljen u 35 vikarijata i 5 prefektura. Dosad je Kongo imao samo jednog domaćeg biskupa Msgr Kimbondo. Domaćih svećenika ima 461, a stranih 2 600, od kojih su 2097 Belgijanci. Domaće braće pomoćnika je 473, stranih 880; domaćih redovnica 1074, stranih 2890. Školstvo se lepo razvija i 45% sve dece posećuje školsku nastavu, što pretstavlja najviši procenat u Africi. U prestonici u Leopoldvilu 80% dece pohađa škole. Srednje, a naročito više školstvo još je slabo razvijeno.

Abe Piera je u Nju Delhiju primio indijski ministar pretsednik Nehru. Tom je prilikom Nehru kazao: Upućujem svoje najtoplije želje svima koji sarađuju s Abe Pierom te im želim izjaviti koliko cenimo njihovu volju da se stave u službu malih. Abe Pier je izložio indijskom premijeru svoju zamisao dragovoljne službe mladih za dobro nerazvijenih zemalja. Abe Pier se susreo i sa Vinoba Bhave, znamenitim Gandijevim učenikom.

Aljaska, najnovija federalna država SAD, ima samo 252 000 stanovnika, od kojih 22 500 katolika. Ti su podeljeni u dve teritorije: biskupiju Žino i ap. vikarijat Aljaska.

Iznenadno ozdravljenje. Biskup Mbarara iz Ugande proučava slučaj 32 godišnjeg Lazara Byekwaso, iz plemena Bagika, koji je 24 godine bolovao od dečje paralize. Bio je već potpuno pogrbljen, da je morao puzati samo još sa rukama. Taj je mladić postao 1943 godine katolik. Prošlog maja prolazio je kip Fatimske Gospe kroz župe Mbararove biskupije. Bedni Lazar proveo je jedan dan u molitvi pred kipom, a jedne nedelje iza toga Lazar je iznenada potpuno ozdravio.

Stajlska misijka družba otaca Reči Božje slavila je 15 januara 50 godišnjicu smrti svog osnivača p. Arnolda Janssen, koji je započeo svojom ustanovom 1875 godine. Danas ima ta misijska ustanova oko 9 000 svećenika, braće pomoćnika i časnih sestara, oko 7 000 ih se priprema za misijsko zvanje. Družba ima u misijama 12 štamparija.

Kanada. Savez katoličkih radnika, koji broji 100 000 članova, poslao je ministru pretsedniku John Diefenbakeru spomenicu, u kojoj ističe da rastući ugled i uticaj Kanade u svetu traži uspostavljanje diplomatskih veza između Kanade i Svete Stolice. Takav korak, stoji u izjavi, odgovara iskrenim željama većine kanadskog naroda. Isti Savez predlaže usvajanje čiste kanadske zastave bez ikakvog stranog znaka.

P. Dion, američki asumpcijonist, došao je u Moskvu i preuzeo službu duhovnika američkog diplomatskog osoblja kao i ostalih katoličkih diplomatskih pretstavnika. P. Dion je Amerikanac francusko-kanadskog porekla, star 45 godina. U novicijat je stupio u Kvibeku, teologiju je učio u Rimu i Parizu. Pre odlaska za Moskvu bio je profesor biologije u koležu u Worcester. U obične radne dane služi p. Dion sv. misu u svom stanu, u nedelje i praznike u rezidencijama diplomatskih pretstavništava. P. Dion nema nikakve veze s pastoracijom katolika koji su sovjetski građani.

Kardinal Tardini, papin državni sekretar, posetio je sedište stranih novinara u Rimu. Primio ga je pretsednik sa članovima uprave, zaželeo mu iskrenu dobrodošlicu te mu poklonio ček za sirotište, koje kardinal sam izdržava u vili Nazaret, mesto uobičajenog bifeja. Kardinal se rukovao sa svima prisutnima, zadržao se s njima u razgovoru, zahvalio se za prijem i poželio stranim novinarima da se u Rimu osećaju kao kod kuće. Spomenuo je da je obavestio o toj poseti svetog Oca, koji je taj korak odobrio. Papa se radosno seća prve audijencije novinara odmah drugi dan posle krunisanja. Na kraju kardinal je poželeo novinarima uspešan rad, koji služi istini, nadi i miru.

Saborni oci. U vezi Papinog nagoveštenja budućeg općeg crkvenog sabora valja spomenuti da prema odredbama kanonskog prava, imaju pravo glasa na općem crkvenom saboru: kardinali, patrijarsi, primasi, rezidencijalni nadbiskupi i biskupi (iako još nisu posvećeni), samostalni opati i prelati, koji vrše biskupsku vlast nad izvesnim teritorijem, pretstojnici velikih monaških redova, vrhovni pretstojnici izuzetih redova i kongregacija. Računa se da ima danas na svetu oko 1600 punopravnih sabornih otaca. Na Evropu ih otpada 600, od kojih gotovo polovina na Italiju i Vatikan, 80 na Srednji Istok, 240 na Daleki Istok od Pakistana do Japana, 139 na Afriku, 200 na Severnu i 370 na Latinsku Ameriku te 30 na Australiju i Oceaniju. Oko 70 katoličkih patrijarha, nadbiskupa i biskupa pripada istočnim obredima.

Ne boja kože nego srce. Nadbiskup i kardinal glavnog brazilijanskog grada Rio de Janeiro je oštro odbacio tvrđenje nekog javnog tužioca crnačkog porekla u SAD da postoji u Braziliji rasna diskriminacija. Kardinal je kazao: Ni u brazilijanskim školama ni u crkvi nema rasne podeljenosti niti bismo je mogli podnositi. Pred Bogom i pred ljudima kršćanskog pogleda na svet ne važi boja kože nego samo srce. Doslovno je kardinal primetio: »Mi imamo visoko poštovane svećenike i biskupe afričkog porekla, kao što imamo i crnačke profesore, generale i sudije, kojima boja kože ne smeta u vršenju njihove službe.

Italijanski admiral Alfonso Federici bio je u audijenciji kod Pape. Admiral je Papi pretstavio desetoro svoje dece, od kojih petorica živi u redovničkom staležu, a dva su svećenika.

Uganda. Prva domorodna lekarka iz Istočne Afrike, koja je izašla iz misijskih škola, pre kratkog vremena je postala doktor medicine i nastupila službu. Zove se dr Josipa Nomboze, a potiče iz brojne katoličke porodice koja je imala 12 dece. Osnovnu i srednju školu završila je kod misionara, medicinski fakultet isto u Ugandi. Za vreme svojih studija je bila zajedno sa svojim ocem vrlo aktivna saradnica u pripremanju afričkog kongresa za laički apostolat.

U rimskim se krugovima očekuje da će Papa sazvati novu konzistoriju negde u aprilu ili maju, kako bi tom zgodom zvanično sazvao novi opći crkveni sabor. U samostanu pasijonista, gde je 185 rimskih župnika obavljalo duhovne vežbe, Papa je preporučio župnicima da se sami mnogo mole na njegove nakane te da pozivaju svoje vernike na molitvu na iste nakane.

NAKANE APOSTOLATA MOLITVE. Sveta nas Crkva u mesecu martu poziva da se naročito molimo presvetom Srcu Isusovu za sveopće i posebne nakane svetog Oca. U misijskom nam se pogledu preporučuje molitva, da bi se probudili brojni pomoćnici, što ih potrebe Crkve u Africi neodložno iziskuju.

OBAVJEŠTENJE: Poverenici i pretplatnici neka nam ne poručuju na poleđini čekovne uplatnice, ako im se žuri, pošto ih primamo tek za osam ili 10 dana. Uplate neka uvek vrši ono lice koje prima časopis. Prvi broj neki pretplatnici nisu primili, pošto su narudžbe kasno stigle, pa nije bilo u zalihi dovoljno primeraka. — Može se poručiti „Kruh nebeski" po 350 din.

S. J. Pitanje: Zašto nije Blagovest zapovedan blagdan kao Bezgrešno Začeće BDM? Zar nije utelovljenje Sina Božjega krupniji događaj, nego Marijino začeće? Odgovor: Koliko je Isus Krist iznad svoje Majke, toliko je i njegovo utelovljenje važnije od Marijinog začeća. Ali kod ovih blagdana nije ta stvar u pitanju. Oba se blagdana slave kao Marijina: u prvom se ističe Božje materinstvo, u drugom njezina savršena duhovna lepota od prvog časa. Marijino Božje materinstvo se više puta slavi, dok je kod Bezgrešnog začeća i taj momenat važan, da je bila ta istina svečano proglašena tek u prošlom veku, da se BDM više puta pod tim nazivom objavila te da je Marija u toj tajni vrlo jak poticaj na neokaljan kršćanski život. Sveti papa Pijo X je hteo vernicima olakšati svetkovanje zapovednih blagdana time da je smanjio njihov broj.

S. T. Pitanje: Da li ima golub kao simbol Duha Svetoga vezu sa ženskim prirodnim božanstvima Istočnog Sredozemlja: Astartom, Ištartom, Cibelom, Afroditom, čiju su plodnost označavali golubicama? Odgovor: Kršćanski simbol za Duha Svetoga nema nikakve veze s bilo kakvom drugom religijom. Na Isusovu krštenju objavio se Duh Sveti u obliku goluba. I samo je to razlog zašto označavamo Duha Svetoga golubom.

F. M. Pitanje: Ako je katolička Crkva jedina nepogrešiva učiteljica prave Kristove nauke, čiste nepomućene istine, zašto onda Bog dopušta da se katolička Crkva tako polagano širi te ostavlja ogromnu većinu čovečanstva izvan krila prave Crkve? Odgovor: Ovo pitanje zadire u tajne Božje Providnosti. Zašto Bog ovako upravlja svetom a ne drukčije, saznat ćemo tek u večnosti. Unekoliko možemo ipak razumeti sadašnje stanje stvari. 1) Crkva treba da se širi ljudskom saradnjom. Kad bismo savesnije sarađivali s milošću Božjom bilo bi više misionara, više misijskih uspeha. 2) Đavao će se do sudnjeg dana boriti protiv Boga, njegove Crkve i svega dobroga. On nailazi među ljudima na dobre saradnike, koji su za sobom povukli katkada čitave narode i tako uništili rad Crkve i za izvesno vreme onemogućili novo delo. 3) Vera i verski život se u pravom smislu ne nasleđuje iz roda u rod, nego je svaki čovek postavljen na iskušenje, svaki se pojedinac mora sam odlučiti da li usvaja kršćansku veru, koja ima nedokučive i prave verske tajne. Kako ljudi greše zbog svoje slabosti i zloće protiv sebe i bližnjega tako ima nažalost i puno greha protiv Boga. Ali kako Bog poštuje ljudsku slobodu, i treba da se svako slobodno odluči za dobro ili zlo, to Bog dopušta i greh. 4) Uprkos svemu tomu Bog hoće da spasi svakoga čoveka, i onoga koji nije u krilu Crkve. Njegova milost, njegovo milosrđe deluje i radi svuda. Ko je dakle bez svoje krivice izvan krila Crkve te živi u ubeđenju da je njegova vera prava, održava njene zapovedi, a u slučaju smrtnog greha on se savršeno pokajao, spasiće se.

Č. J. Pitanje: Kakve su vere Indonežani, naročito stanovnici Jave i Bali-a? Odgovor: Indonezija sa svojih 10.000 ostrva ima oko 81 milion stanovnika, pre svega indonežanske i malajske rase. Po veri su Indonežani, naročito Java, muslimanske vere, izvesnim delom su hinduisti, budisti, animisti i neznatnim delom kršćani. Ostrvo Bali ponosi se brojnim divnim hinduističkim hramovima. Njihovi plesovi nose ritualni verski karakter.

CVJETNICA

Strah me je bijelih cvjetova u mlado proljeće.
Oni upozoruju bjelinom, oni prijete mirisom.
Strah me je bijelih cvjetova u mlado proljeće.

Smrt je njihova nedaleko od njihova rođenja,
Život cvjetova ne pozna ni jednog jedinog koraka:
na istom su mjestu, dok ih ne pokosi smrt.
Oni se za nju zahvaljuju žegi, čovjeku, buri
ljepotom i mirisom vječnoga oproštenja.

Stid me je bijelih cvjetova u mlado proljeće.
Oni čekaju smjerno da k njima priđe i dobro i zlo.
Stid me je bijelih cvjetova u mlado proljeće.

Kako ih slijediti i biti postojan, na mjestu,
kad je tako lagodno plesati po ludom vjetru,
ne misleć na prah otrova sa cesta i sjena,
koji se sutradan pretvori u crni kamen na duši.
O, slijediti ih i biti postojan, na mjestu!

Oni svjedoče: vrijedno je živjeti kratko i tiho,
ako u svakom času donosiš radost drugome.
Oni svjedoče: vrijedno je živjeti kratko i tiho.

Kako ih slijediti i biti dobar drugome,
kada je tako slatko mučiti i robiti bližnjega,
ne misleć na suze i krv pod tvrdim vlastitim stopama,
što se sutradan pretvori u muku hoda po vatrama.
O, slijediti ih i biti dobar drugome!

Cvjetovi su jači od ocjeli, hrabriji od orlova.
Oni smiju bez strave pozdraviti Gospodina.
Cvjetovi su jači od ocjeli, hrabriji od orlova.
Stid me je bijelih cvjetova u mlado proljeće.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20 — Tek. račun 101-704-3-533.

Grafičko preduzeće SRBOŠTAMPA — Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268.